

Högskolestiftelsen
I ÖSTERBOTTEN

ÅRSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2020

HÖGSKOLESTIFTELSENS ÄNDAMÅL

Stiftelsens ändamål är att ekonomiskt bidra till att upprätthålla och utveckla högskoleverksamhet i svenska Österbotten och att i anslutning härtill stöda och främja vetenskaplig forskning och utbildning.

Stiftelsen förvaltar egna medel samt sköter förvaltningen av Ann-Mari Finniläs fond samt Iris och Thor Österholms stipendiefond.

STIFTELSENS LEDNING

Stiftelsens förvaltning handhas av delegationen, styrelsen och verkställande direktören. Enligt gällande stiftelselag (487/2015) är styrelsen högsta beslutande organ.

Delegationen

Delegationen har representanter från privata, högskole- och offentliga sektorn samt arbets- och näringsliv.

Delegationens främsta uppgift är att tillsätta Stiftelsens styrelse. Genom valet av styrelsemedlemmar ansvarar delegationen för att styrelsen har den kompetens och erfarenhet som behövs för att leda Stiftelsens verksamhet.

Under räkenskapsperioden ändrades stadgarna gällande delegationens storlek och mandatperiod. Delegationens medlemmar väljs för en mandatperiod på tre år. Delegationen består av minst 6 och högst 12 medlemmar. Efter stadgeändringen kan ledamot bli omvald högst två gånger, och således sitta högst nio år i en följd.

Under år 2020 fungerade fram till och med delegationsmötet 27.8.2020 Patrick Ragnäs som delegationsordförande och Annika Tidström som viceordförande. Vid delegationsmötet 27.8 valdes Mats Brandt till ny ordförande och Mårten Vikberg till ny viceordförande från 27.8.

Delegationen bestod fram till 27.8.2020 av 21 medlemmar, enligt följande:

Patrick Ragnäs (ordf.), Annika Tidström (vice ordf.), Inger Aaltonen, Örjan Andersson, Kjell Antus, Ann-Maj Björkell-Holm, Mikaela Björklund, Mats Brandt, Malin Brännkärr, Anna-Maja Henriksson, Kenneth Holmgård, Anita Ismark, Sören Kock, Christina Nygrén-Landgårds, Mikko Ollikainen, Michaela Pörn, Stefan Råback, Erik Sjöberg, Joakim Strand, Kristina Ström och Stefan Wikman.

Efter delegationsmötet 27.8.2020 bestod delegationen av 9 medlemmar, enligt följande:

Mats Brandt (ordf.), Mårten Vikberg (vice ordf.), Örjan Andersson, Kjell Antus, Anna-Maja Henriksson, Sören Kock, Joakim Strand, Annika Tidström och Lisbeth Fagerström (ny delegationsmedlem)

Delegationen sammanträdde till två ordinarie möten under året.

Delegationsmedlemmar

2021 - 2023

Örjan Andersson, Kjell Antus, Mårten Vikberg

2020 - 2022

Mats Brandt, Anna-Maja Henriksson, Joakim Strand

2020 - 2021

Lisbeth Fagerström, Sören Kock, Annika Tidström

Stiftelsens styrelse

Styrelsen består av en ordförande och fyra medlemmar samt två suppleanter. Till medlemmar får inte väljas person som fyllt 70 år.

Styrelsemedlemmar 2020:

Ordförande Ulrica Karp, viceordförande Stefan Talus, Gun Kapténs, Andreas Uthardt och Petri Sandkvist som ordinarie medlemmar.

Suppleanter 2020:

Anna-Lena Palomäki och Maria Höglund.

Styrelsen sammanträdde sju gånger under året.

På delegationens höstmöte 2020 återvaldes Ulrica Karp till styrelseordförande för år 2021. För perioden 2021 - 2022 återvaldes Gun Kapténs och Stefan Talus som styrelsemedlemmar.

Som ny suppleant för perioden 2021 – 2022 valdes Olav Hermanson. Hermanson efterträdde Anna-Lena Palomäki.

Ordinarie medlemmar under år 2021 är:

Ordförande Ulrica Karp, Stefan Talus, Gun Kapténs, Andreas Uthardt och Petri Sandkvist.

Suppleanter under år 2021 är:

Maria Höglund och Olav Hermanson.

Verkställande direktör

Verkställande direktören EM Katarina Heikius har varit föräldraledig under räkenskapsperioden. EM Kjell Blomqvist har fungerat som tf vd under 2020.

Revisorer

Revisorer år 2020 var CGR Benita Öling samt revisorssammanslutningen Oy Ernst & Young Ab med ansvarig CGR-revisor Kjell Berts. Suppleanter var revisorssammanslutningen Oy Ernst & Young Ab. Till ordinarie revisor för år 2021 återvalde delegationsmötet CGR Benita Öling. Som suppleant valdes revisionsamfundet Oy Ernst & Young med ansvarig CGR Christoffer Granholm.

KONCERNBOKSLUT

Koncernbokslut har upprättats för Högskolestiftelsen i Österbotten. Helägda Fastighets Ab Handelsplanaden 14 ingår i koncernen.

Koncernbokslutet har uppgjorts enligt förvärvsvärdesmetoden. Det pris som erlagts för dotterbolagets aktier och som överstiger värdet av det egna kapitalet vid förvärvet har redovisats som koncerngoodwill och allokaterats till byggnader och konstruktioner.

Finansiell ställning och väsentliga händelser under år 2020

- Stiftelsens överskott uppgick till 134.041,34 euro.
- Ann-Mari Finniläs fonds överskott uppgick till 1.789.069,49 euro. Koncernens resultat uppvisar en vinst på 4.716,09 euro för år 2020. År 2019 var koncernförlusten -997.610,46 euro.
- Stiftelsens och Finniläs fonds försäljningsvinster från värdepapper var netto 659.456,60 euro.
- Stiftelsens, Finniläs och Tor Österholms fonds sammanlagda direktavkastning:
 - Dividender 937.367,23 euro (år 2019: 1.200.448,46), en minskning med 21,9 %
 - Ränteintäkter 32.652,27 euro (år 2019: 26.056,37), en ökning med 25,3 %
 - Hyresnetto 543.060,48 euro (år 2019: 646.909,97), en minskning med 16,0 %
 - Hyresnettot har under de senaste åren minskat p.g.a. stora renoveringskostnader i Fab Handelsplanaden 14

Den totala direktavkastningen år 2020 blev 1.513.079,98 euro (år 2019: 1.873.414,80), en minskning med 19,2 %.
- I löner och arvoden, inklusive sociala kostnader, har stiftelsen erlagt 133.250,83 euro. I arvoden till styrelsemedlemmarna och till utskottsmedlemmar utbetalades 175 euro per möte. Delegationens ordförande och viceordförande erhöll samma arvode för närvaro vid styrelsemöte. Utöver ett arvode på 250 euro per möte utbetalades till styrelsens ordförande ett årsarvode på 1.500 euro. I arvoden till delegationsmedlemmarna utbetalades 150 euro per delegationsmöte. Till delegationens ordförande utbetalades ett arvode på 250 euro per delegationsmöte.

En närståendekretsåtgärd i form av ett arvode på 1.500 euro erlades för design och layout av nyutgåvan av historiken EN REGIONAL RESURS. Stiftelsen har inte kännedom om andra närståendekretsåtgärder under året.

För extern utvärdering av projektansökningar erlades ett arvode på 1.200 euro.
- Stiftelsen fick ett understöd på 38.000 euro av Vasa stad som oavkortat har delats ut.
- Beslut om beviljade bidrag och stipendier för 2020 togs av Stiftelsens styrelse 19.2.2020.
 - Ur Finniläs fond var utdelningen 907.683,00 euro under 2020
 - Ur Stiftelsens egna medel var utdelningen 52.500,00 euro under 2020
 - Ur Iris och Thor Österholms stipendiefond var utdelningen 500 euro
- Alla stipendier över 1.000 euro bör redovisas. Redovisningen görs elektroniskt under

januari månad. Utebliven redovisning kan medföra att framtida bidrag/stipendier inte beviljas.

- Ansökningsperioden för bidrag och stipendier för utdelning under 2021 hölls i november 2020, och beslut om beviljande görs av stiftelsens styrelse inom februari 2021.

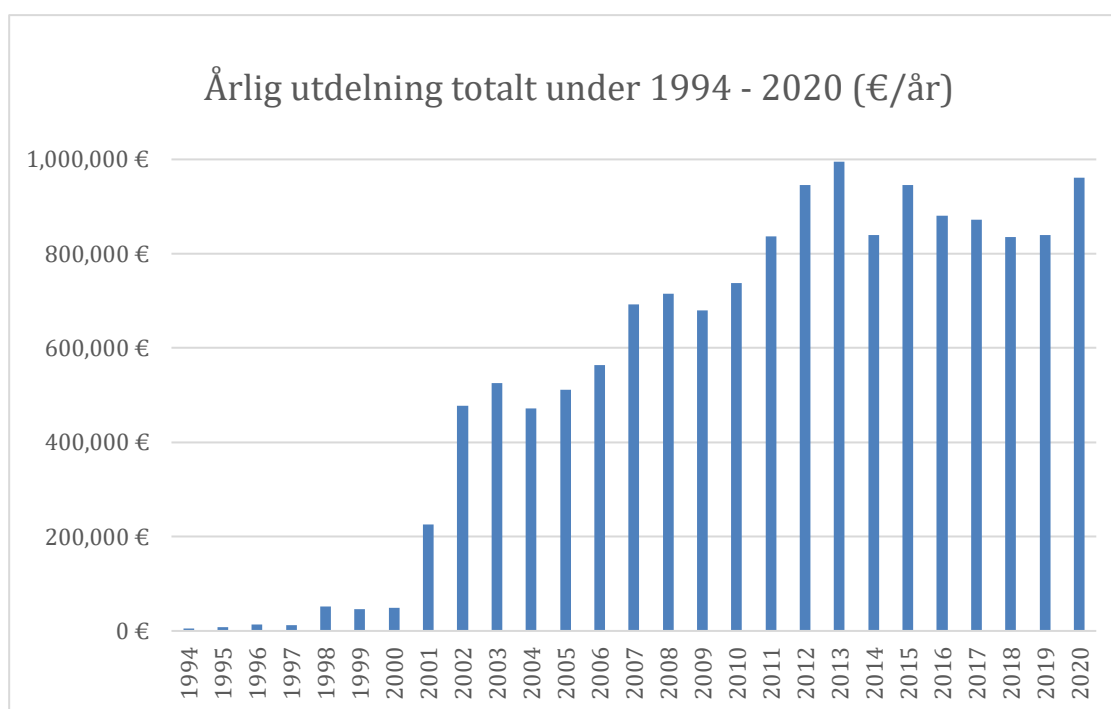
DONATIONER

Till Iris och Thor Österholms fond har inbetalningar på 4.815 euro gjorts under året. Inbetalningarna gjordes till minnet av såväl Thors som Iris bortgång. I övrigt erhöll Stiftelsen inga donationer.

UTDELNING AV BIDRAG OCH STIPENDIER

Stiftelsen stöder, med betoning på regional nytta, existerande verksamhet i högskolorna samt initierar utvecklingsbara projekt, närmast för att få fram spetskunnande. Betoning på forskning och utveckling i stadgarna tolkas så att vetenskapshögskolorna prioriteras.

Stiftelsen förvaltar egna medel samt sköter förvaltningen av **Ann-Mari Finniläs fond** och **Iris och Thor Österholms stipendiefond**. Direktavkastning såsom dividender, räntor och hyresinkomster är utdelningsbara. Under åren 1994 – 2020 har det totalt delats ut 14.738.394 euro.

Utdelning 2020 totalt

Av styrelsen maximalt anvisade medel för utdelning år 2020

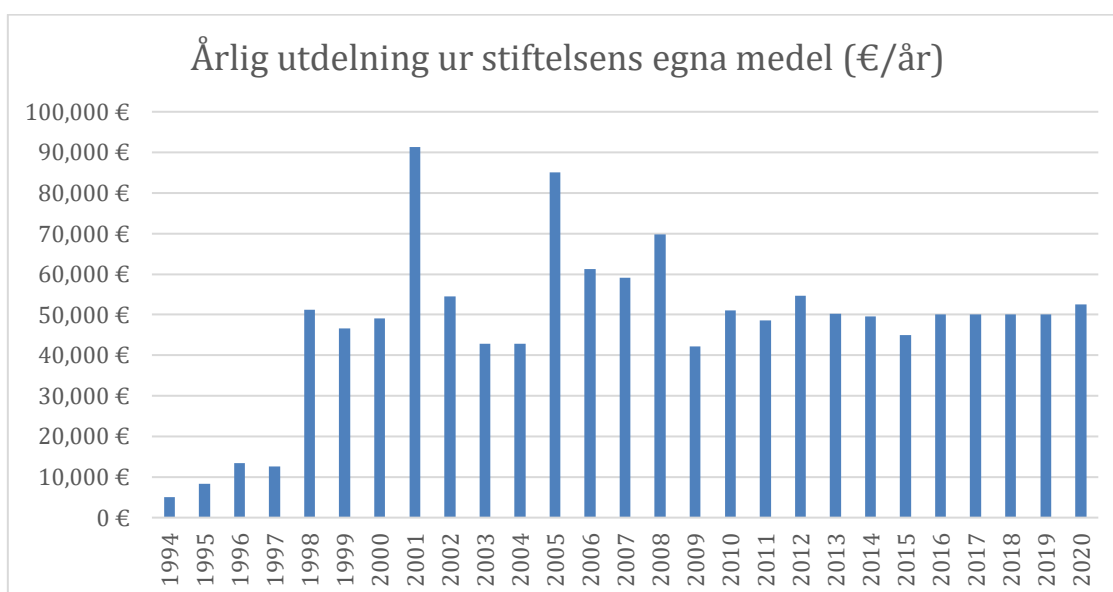
• Stiftelsens egna medel	60.000 euro
• Ann-Mari Finniläs fond	950.000 euro
• Österholms fond	500 euro
Totalt	1.010.500 euro

Utdelning 2020 ur stiftelsens egna medel

Ur stiftelsens egna medel utbetalades bidrag till ett sammanlagt belopp om 52.500 euro.

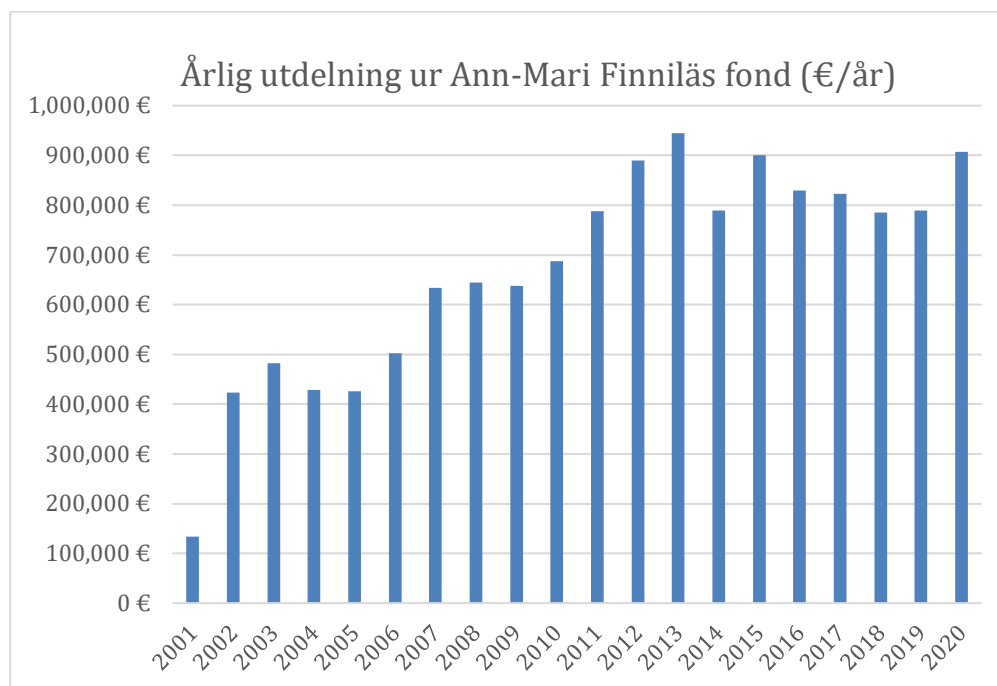
Bidrag och stipendier tilldelades:

- Helsingfors universitets tvåspråkiga juristutbildning i Vasa, 15.000 euro
- Svenska handelshögskolans studentkårs understödsförening i Vasa r.f., stipendier för Vasahankeiteres utbytesstudier, 2.500 euro
- En bro till framtiden, Yrkehögskolan Novia, 20.000 euro
- Energy Living Lab Campus Kungsgården, Novia, i samarbete med Åbo Akademi, 15.000 euro

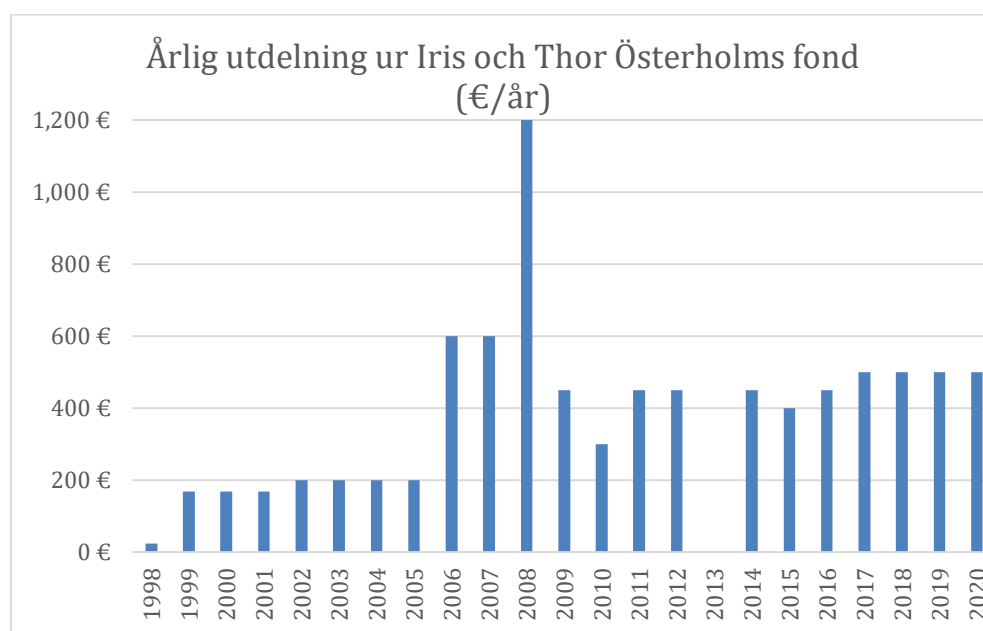
Utdelning 2020 ur Ann-Mari Finniläs fond

Ur Ann-Mari Finniläs fond, som enligt sina stadgar främjar Åbo Akademis verksamhet i Vasa, delades år 2020 ut 907.683,00 euro av maximalt 950.000 euro. Under året återbetalades 33.414,37 euro av tidigare års utdelningar.

Utdelning 2020 ur Iris och Thor Österholms stipendiefond

Ur Iris och Thor Österholms stipendiefond utdelades 500 euro år till studeranden vid pedagogiska enheten vid Åbo Akademi.

STIFTELSENS PLACERINGSVERKSAMHET

En god utveckling av det förvaltade kapitalet tillsammans med en bra direktavkastning skapar grund för en stabil och positiv utveckling av stiftelsens utdelning.

Placeringen av stiftelsens tillgångar är långsiktig. Avkastningsmålsättningen är en långsiktig genomsnittlig totalavkastning på minst 5 % per år, fördelat på kapitaltillväxt och direktavkastning. Målsättningen eftersträvas att nås genom en aktiv och kostnadseffektiv portföljförvaltning. Kapitalet placeras planmässigt och riskhanteringen följer i investeringspolicyn fastställda regler.

Placeringarna fördelas mellan direkta aktieinnehav (främst inhemska börsaktier), fonder, fastigheter och ränteplaceringar. Direktavkastning, det vill säga dividender, hyresinkomster och räntor är utdelningsbara enligt respektive fonds instruktioner. Föregående års direktavkastning utgör grunden för årets utdelning. Österholms fond samförvaltas med Stiftelsens tillgångar och utgör 2,14 procent av Stiftelsens tillgångar.

Stiftelsens aktieplaceringar

2020 blev ett turbulent år på aktiemarknaderna, med en betydligt högre volatilitet än det historiska genomsnittet. Covid-19-pandemins utbrott och spridning dominerade året. Efter en kraftig nedgång i mars återhämtade sig marknaderna snabbt tack vare massiva penningpolitiska och fiskala stimulanser samt utsikter om en snabb framtagning av effektiva och säkra vacciner.

Bolagen var allmänt taget framgångsrika i sina kostnadsinbesparingar under året vilket räddade resultatutvecklingen. Dividendintäkterna minskade från fjolåret och blev lägre än prognostiserat, dels på grund av ECB:s rekommendationer till bankerna att avstå från dividendutdelning under året och dels vissa bolags val att minska utdelningen som en följd av den osäkra situationen.

Stiftelsens aktieportfölj uppvisade en totalavkastning på +12,3 % under år 2020, jämfört med en avkastning på samma 12,3 % för referensportföljen OMX Helsinki 25 GI. Vid bokslutstidpunkten 31.12.2020 uppgick aktieportföljens marknadsvärde till 1.623.658,47 euro. Dagsvärdet översteg anskaffningsvärdet med 327.791,85 euro.

Dividendintäkterna för stiftelsens portfölj uppgick till 52.426,57 euro, en minskning med 17,8 % jämfört med föregående år.

Portföljens och jämförelseindexens avkastning		Under perioden Från årets början	
Portföljen		12,3 %	12,3 %
Jämförelseindex		12,3 %	12,3 %
- 100 % Finland	OMX Helsinki 25 GI	12,3 %	12,3 %

Indexerad utveckling 22.11.2017 - 31.12.2020

Källa: Högskolestiftelsens portföljrapport, december 2020, Aktia Bank.

Ann-Mari Finniläs fonds placeringar

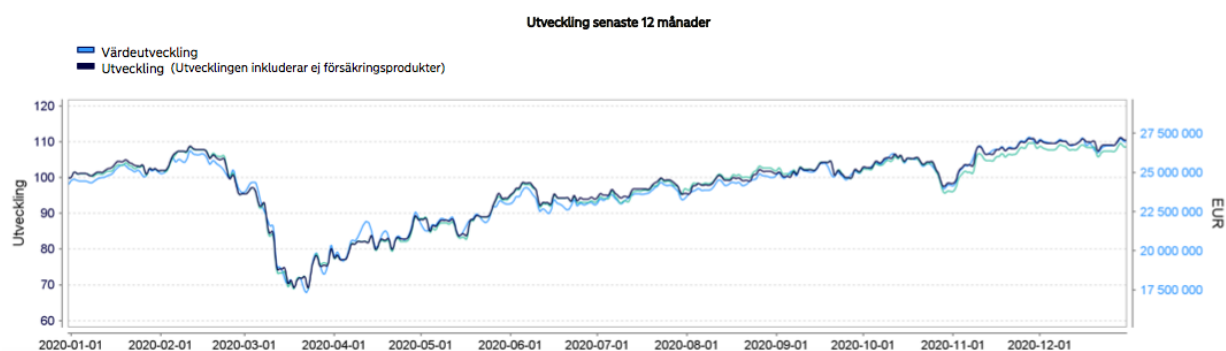
Av placeringarna utgjorde i bokslutet (enligt bokföringsvärde) börsaktier/fonder 70,3 %, fastighetsaktier 25,8 % och övriga likvida tillgångar 3,9 %. Fondens sammanlagda tillgångar, aktier och fondandelar till dagsvärde och fastigheter till bokföringsvärde, uppgick 31.12.2020 till 39,0 miljoner euro.

Aktieplaceringar

Ann-Mari Finniläs aktieportfölj uppvisade en totalavkastning på +10,5 % under år 2020, medan OMX Helsinki 25 GI uppvisade en uppgång på +12,3 %. Vid bokslutstidpunkten 31.12.2020 uppgick aktieportföljens marknadsvärde till 26.974.733,37 euro. Dagsvärdet översteg anskaffningsvärdet med 5.134.867,28 euro.

Dividendintäkterna uppgick till 884.940,66, en minskning med 22,1 % jämfört med föregående år.

Utveckling i %	Denna månad	Rapport perioden	Från årsskiftet	Tolv månader	2 år	Från start (2001-06-27)
Portföljen	0,93	10,51	10,51	10,51	35,03	1 312,30
Volatilitet	11,68	27,16	27,16	27,16	21,42	17,26

Källa: Ann-Mari Finniläs Fonds portföljrapport, december 2020, Nordea.

Fastigheter

Finniläs fond äger hela aktiestocken i Fastighets Ab Handelsplanaden 14. Fastigheten är byggd år 1972 och har stegvis sanerats under åren 2016 – 2019. Totala ytan för uthyrning i fastigheten är ca 6.600 m².

2020 präglades av Covid-19-pandemin och dess restriktioner. Alla tre hyresgästsegment (restaurang, affär, kontor) drabbades i varierande grad. Restaurangen på våning 2 fick ny hyresgäst under året.

Samtliga kontorslokaler har varit uthyrda under året, och uthyrningsgraden för kontorssegmentet är 100 % vid utgången av året. Byte av hyresgäster har skett på våningarna 6 och 7, för vilka nya hyreskontrakt har uppgjorts med banken i huset.

Källarvåningens 1.145 m² var ledig vid årets slut. Övriga affärsutrymmen har varit uthyrda under året. Hyresgästen har sagt upp hyreskontrakten för affärsutrymmena på våning 1 och 2, att upphöra 31.10.2021 respektive 31.3.2021.

Inga större renoveringar eller reparationer har utförts under året.

Nettoavkastningen var 6,3 % (7,3 % år 2019). Minskningen i avkastningen härrör sig till största del från ett högre vederlag.

Övrigt

Värdet på Evli Europa A var vid årsskiftet 1.155.634,42 euro (bokföringsvärde 1.142.326,31) och SEB Microfinance Fund IV-andelarnas värde uppgick till 217.342,27 euro (bokföringsvärde 239.999,98). Andelar i Korkia Tontti Holding Ky uppgick vid årsskiftet till 500.000 euro (bokföringsvärde 500.000 euro). Värdet på Icon Real Estate Fund II Ky har i bokslutet värderats till noll euro (värdenedskrivning med 297.000 euro). Intäkter från utdelning på fondandelar samt räntor uppgick till 30.531,33 euro, en ökning med 38,9% jämfört med föregående år.

Nyckeltal Ann-Mari Finniläs fond

Stiftelsens utdelningsmål: högst 90 procent av direktavkastningen utdelas och minst 10 procent sätts till grundkapitalet. Lönsamheten i Högskolestiftelsens ekonomiska verksamhet mäts i kapitaltillväxt och direktavkastning. Lönsamhetsmålet är en årlig genomsnittlig totalavkastning om minst 5 procent.

Finniläs fond	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kapital (milj.)	19,8	21,8	24,5	25,3	26,2	28,6	29,4	30,6	32,9	33,3
Förändring, %	-2,9	9,0	10,5	5,0	3,6	9,2	2,8	4,1	7,5	1,2
Direktavkastn. %	6,6	11,2	4,7	6,3	5,8	6,6	6,3	6,0	5,7	4,4

Enligt bokföringsvärde, i miljoner euro.

Värdeökningen under 2011 - 2020 har i genomsnitt varit 5,0 % per år.

Genomsnittlig direktavkastning under samma tidsperiod har i medeltal varit 6,4 % per år.

Effektivitet i administrationen

Kostnadsstyrningen sker genom jämförelsen kostnader/intäkter. Målet är att kostnaderna i Ann-Mari Finniläs fond underskrider 15 procent av intäkterna. Stiftelsen fakturerar fonden för förvaltningen.

Finniläs fond	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Intäkter, 1000€	1275	1465	1138	1585	1507	1868	1869	1849	1806	1459
Kostn, 1000€	154	152	153	154	171	176	169	191	184	178
Kostnader %	12,2	10,3	13,4	9,7	11,3	9,4	9,0	10,3	10,2	12,2

Disposition av 2020 års överskott

Högskolestiftelsen i Österbotten

Räkenskapsperiodens överskott uppgår till 134.041,34 euro. Efter att försäljnings-vinster/förluster och värdeförändringar på 43.919,93 euro överförs till utjämningsfonden återstår 90.121,41 euro, innehållande utdelningsbar direktavkastning och Vasa stads stöd. Av beloppet överförs 10 procent, motsvarande 9.012,14 euro, till grundkapitalet. Enligt styrelsens förslag i budgeten för år 2021 reserveras maximalt 55.000 euro för utdelning medan 26.109,27 euro överförs till dispositionsfonden.

Ann-Mari Finniläs fond

Räkenskapsperiodens överskott för Ann-Mari Finniläs fond var 1.789.069,49 euro. I överskottet ingår försäljningsvinster, försäljningsförluster och värdeförändringar om 508.878,05 euro vilka överförs till utjämningsfonden. Direktavkastningen som är utdelningsbar är 1.280.191,44 euro. Till grundkapitalet överförs 128.019,14 euro. Av återstående 1.152.172,30 euro reserveras enligt styrelsens förslag i budgeten för år 2021 maximalt 900.000 euro för utdelning och 252.172,30 överförs till dispositionsfonden.

Iris och Thor Österholms stipendiefond

Räkenskapsperiodens överskott för Iris och Thor Österholms stipendiefond var 6.832,05 euro. Till grundkapitalet överförs 683,20 euro. Av återstående 6.148,85 euro reserveras enligt styrelsens förslag i budgeten för år 2021 maximalt 500 euro för utdelning och 5.648,85 euro överförs till dispositionsfonden.

PROJEKT FINANSIERADE MED MEDEL FRÅN ANN-MARI FINNILÄS FOND

- Advances in process optimization/design for biomass applications and CO2 capture in second generation bioethanol production 50.000 euro
- Artisan – artificiell intelligens i skolan 60.000 euro
- Avancerad vård i hemmet – klientcentrering, kompetens och säkerhet 40.000 euro
- Effects of Political Innovations on Citizens (EPIC) 50.000 euro
- Energiteknik/Förstärkning av ny forskning (forskare), år 3/5 55.000 euro
- Högskolestiftelsen Research Fellow Programme in Education 150.000 euro
- I TID – Rätt insatser i rätt tid för främjande av psykisk hälsa och förebyggande av rusmedelsproblematik bland barn och unga i Österbotten 50.000 euro
- Ny grundmodul inom området energiteknik och -system (20 sp) som ges på både engelska och svenska 20.000 euro
- Re-assessment of Bullying and Ostracism among Ostrobothnian Teenagers, part 2 (REBOOT 2) 55.000 euro
- Sport and education for life: wellbeing of young student-athletes attending lower secondary school 60.000 euro
- Språkduschtandem – Tandem från småbarnspedagogik till nybörjarundervisning 34.000 euro
- Studie med syftet att kartlägga om en folkomröstningsprocess tema bidrar till förändringar i det politiska klimatet inom de kommuner var folkomröstningar i frågan har arrangerats 30.000 euro
- Uppbyggande av TIN-doktorandnätverk 20.000 euro
- Vaasa RoboCare 70.000 euro
- Välmående barn, unga och familjer i Österbotten – en aktionsstrategi (FamAct) 45.000 euro
- Äldres sociala inkludering ur ett minoritetsperspektiv – en nationell och internationell jämförelse (AgeMin) 50.000 euro
- Games and Learning – avgiftsfri seminariedag 5.000 euro
- ”Från språklig stimulans till språkmedvetenhet” – De nationella språkbadslärdagarna i Vasa 5.000 euro
- Stärkt profil för välfärdsteknologin vid Åbo Akademi genom ett regionalt Ecosystem 12.000 euro
- Åbo Akademi/FPV står värd för den tredje nordiska konferensen i samhällskunskapsdidaktik NOKSA 5.000 euro

Bidrag åt forskarstuderande

Anthony Sopuruchi Anih	6.800 euro
Nina Enkvist	6.800 euro
Sakineh Ghorbanzadeh	1.000 euro
Heidi Hellstrand	10.000 euro
Anders Westerlund	6.800 euro
Katrina Åkerholm	6.800 euro

Rese- och konferensbidrag (mot redovisning)*

Jessica Hemberg	100,00 euro
Heidi Höglund	666,09 euro
Katrina Åkerholm	482,60 euro
Ghita Bodman	1.500 euro (max) **
Heidi Katz	1.660 euro (max) **
Ann-Sofi Røj-Lindberg	1.500 euro (max) **
Stina Wallin	2.018 euro (max) **
Sarah Åkerman	1.500 euro (max) **

*De flesta konferenser blev inställda, framflyttade eller ändrade till virtuella konferenser p.g.a. coronapandemin

** Har beviljats användningsrätt för 2021 för framflyttad konferens

Stipendier till studerande

Tiia Gustafsson, klasslärare, 2.000 euro
 Emma Löfdahl, specialpedagogik, 2.000 euro
 Sara Strandberg, klasslärare, 2.000 euro
 Anna Backman, klasslärare, 500 euro
 Niklas Grönholm, statskunskap, 500 euro
 Tove Gustafsson, hälsovetenskap, 500 euro
 Andréa Helmes, klasslärare, 500 euro
 Emma Malmsten, klasslärare, 500 euro
 Frida Olin, klasslärare, 500 euro
 Sofie Wärn, klasslärare, 500 euro
 Amanda Åkersten, statskunskap, 500 euro

Ann-Mari Finniläs pris

Finniläs pris ges för framgångsrik verksamhet inom forskning, undervisning eller för utveckling av Åbo Akademis verksamhet i Vasa. Priset har delats ut årligen under tiden 2006 – 2017 och dess storlek har varit 5.000 euro. Efter 2017 delas priset ut vartannat år och prissumman har höjts till 10.000 euro. Inget pris delades ut 2020.

Väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens utgång samt utsikter framöver

Högskolestiftelsens planerade 30-årsjubileumstillställning kunde inte genomföras under det gångna året på grund av Covid-19-pandemins begränsningar. Planen är att det ska kunna genomföras till hösten 2021. Stiftelsen grundades 1990 och registrerades i oktober 1991.

BIDRAG OCH STIPENDIER

Stiftelsens fortsatta fokusområden är satsningar på att vidareutveckla energiteknikutbildningen- och forskningen samt att bidra till att stöda och utveckla pedagogikforskningen.

Strategiskt centrala mål för de bidrag och stipendier som delas ut:

- Framtidens lärande
- Högre teknikutbildning
- Välfärd och välmående i Österbotten

För 2021 har budgeterats en total utdelning om max 950.500 euro, enligt en fördelning på 900.000 euro från Ann-Mari Finniläs fond, 55.000 euro från stiftelsens egna medel och 500 euro från Iris och Thor Österholms stipendiefond.

PLACERINGAR

Stiftelsens placeringar allokeras även under 2021 främst till aktier och fastigheter. Räntemarknaden är fortsatt utmanande. Dividendintäkterna förväntas under 2021 hålla en god nivå, dock med fortsatt osäkerhet kring Covid-19-pandemiutvecklingen. Hyresnettot belastas av högre vederlag som en följd av senaste årens saneringar av FAb Handelsplanaden 14, samt även av ett förväntat hyresbortfall och renoveringskostnader i samband med byte av hyresgäst för våningarna 1 och 2.

Fastighetssidan

Affärslokalerna i Vasa centrum har fortsättningsvis utmaningar bl.a. i form av den hårda konkurrensen från affärsområden med goda parkeringsmöjligheter utanför stadens centrum. Covid-19-pandemin har haft en accelererande effekt på utvecklingstrenden inom många branscher. Näthandeln tilltar i snabb takt. Nya affärsmodeller och arbetssätt påverkar behovet och typen av fysiska utrymmen. Flexibla lösningar kan komma att behövas inom såväl kontors- som affärssegmentet.

Fokus hålls på FAb Handelsplanaden 14. Den strategiska satsningen på fastigheten fortsätter, med målet att profileras som ett attraktivt centralt placerat alternativ för affärs- och kontorshyresgäster.

Bytet av hyresgäster på våning 1 och 2 kommer att kräva betydande renoveringar, inklusive ventilationssanering.

Planeringen för en utökad byggrätt och eventuell tillbyggnad återupptas och samtidigt utreds möjligheten till alternativa användningsområden för källaren.

Aktieplaceringar

Sikten är fortsättningsvis begränsad och marknadsvolatiliteten kan förväntas ligga på en fortsatt förhöjd nivå tills Covid 19-vaccineringen fått tillräckligt genomslag. Värderingarna är på en relativt hög nivå. Aktiemarknaderna stöds dock alltså av en fortsatt starkt stimulerande penning- och finanspolitik, och bristen på placeringsalternativ ger sitt relativa stöd för aktieinvesteringar.

Återhämtningen i världsekonomin väntas fortsätta under 2021. Covid 19-pandemins utveckling är den mest avgörande faktorn för marknadsutvecklingen. Vaccineringsseffekten kan vara den avgörande faktorn för om vi klarar oss med 2020-års V-formation på aktiemarknaden eller om vi får bevittna ett ben till på nedsidan.

Branschrotationerna kan komma att vara fortsatt aktiva och påverkas av utvecklingen av pandemin.

Bolagens framgångsrika kostnadsinbesparingar under 2020 har allmänt taget räddat resultatutvecklingen så pass bra att en generellt god dividendutdelningskapacitet förväntas under 2021, dock med viss osäkerhet kring enskilda bolags utdelningar. Framskjutna bankdividender kan komma att kompensera för bortfallet det gångna året.

REDOGÖRELSE FÖR STÖRRE PROJEKT - Texterna är skrivna av projektansvariga.

Advances in process optimization/design for biomass applications and CO2 capture in second generation bioethanol production, Cataldo de Blasio

Biomass is fundamental to the future production of fuel. Vaasa can intensify its biomass use while growing in the market of renewable chemicals. This effort is an opportunity to rethink chemical engineering practical education by using a "learning by doing approach".

This project develops knowledge and expertise in studying the underlying dynamics within key processes equipment used for clean energy technology development. The focus is on the development of technologies applied for biofuel production. This ranges from biomass pre- treatment, dissolution processes, fluidization, supercritical water gasification, and more theoretical aspects. From the start of this project in October 2020, De Blasio and Salierno have been able to publish already an article in Energies. They have submitted two articles to a high impact factor journal (Renewable Energy). In 2021, they will attend conferences, and submit one book chapter for a Taylor and Francis manuscript.

The Book: Cataldo De Blasio. Fundamentals of Biofuels Engineering and Technology. Springer. Is representing in 2020-2021 a major contribution to the faculty in terms of publication-related funds since accounts for 12 publications at Level 2 in the Finnish Publication Forum (JUFO).

This represents an enormous advance in our laboratory research output.

In regards to this project, there has been an important activity concerning networking and the setup of a larger infrastructure aimed at being more competitive at the European level. We strive to coordinate large EU projects and we believe that in Vaasa we have a good potential to achieve that.

ARTISAN – Artificiell intelligens i skolan, prof. Kirsti Löfwall Hemmi

Det övergripande syftet med projektet är att öka kunskapen om och förståelsen av hur artificiell intelligens kan användas inom matematikundervisning och lärande.

Projektets första del bestod av en systematisk kartläggning av tidigare forskning om användningen av AI-verktyg i matematikklassrummet. Som en del i detta arbete har vi genom en omfattande tvåspråkig webenkät kartlagt hur matematiklärare i Finland använder digitala resurser och hur de ser på möjligheterna och riskerna med AI-verktyg i skolan. Totalt inkom 88 svar från både svenskspråkiga och finskspråkiga matematiklärare. Svaren analyseras under vintern 2021.

I projektets andra del, hösten 2020, piloterades ett interaktivt verktyg (ViLLE) i matematikundervisningen i åk 9 vid Vasa övningsskola och Korsholms högstadium. Datamaterialet som insamlades bestod av regelbundna elevenkäter och intervjuer samt lärarenkäter kring användarerfarenheten och matematiklärandet. Användningen och översättningen av delar i ViLLE har utförts i nära samarbete med forskargruppen inom lärandeanalytik vid Åbo Universitet. Det insamlade materialet analyseras under våren och sommaren 2021.

I projektets tredje del ligger fokus på användningen av sociala robotar i matematikundervisningen. Denna del har planerats och en social robot har införskaffats under 2020. Elev-robot interaktionsstudier är ett nytt och spännande forskningsfält inom framtidens matematiklärande. Denna innovativa forskning utförs i nära samarbete med Experience Lab vid Åbo Akademi och lärare och elever vid Vasa Övningsskola (åk 5-6).

Trots den utmanande situationen under 2020 har planerad datainsamling och utvecklingsarbete i projektets samarbetsskolor kunnat genomföras. Projektet har också deltagit i MADIF-12 (Växjö, januari 2020) konferensen med ett bidrag som även publicerats.

Avancerad vård i hemmet – klientcentrering, kompetens och säkerhet, Heli Vaartio-Rajalin

Självständigt boende och utveckling av tjänster som tillhandahålls i hemmet ingår i strategin för social- och hälsovårdspolitiken i regeringsprogrammet. Hemvård, hemsjukvård och hemsjukhusvård är de centrala serviceformer som svarar an på efterfrågan. Men hemmet som vårdmiljö förutsätter en klientcentrering och bred kompetensskala – både för klienter, deras närmaste samt vårdpersonal.

Målet med forskningen (2018-2023) är att utveckla nationella kvalitetskriterier för strukturering och uppföljning av klientcentrerad och säker avancerad vård i hemmet. Detta förutsätter revidering av nuvarande arbetspraxis i hemvård, hemsjukvård och hemsjukhusvård.

För att nå målen med vår forskning, har vi hittills använt följande tillvägagångssätt; internationell scoping review, observationer av hemsjukvårdens hembesök, intervjuer av hemsjukhusets patienter, närmaste och av hemsjukhusteamet, samt ett auditeringsbesök till ett hemsjukhus i London. Forskningen har visat evidens för att det finns tydliga utvecklingsbehov beträffande kompetenser i klientcentrering och -handledning, mångprofessionellt samarbete samt utvecklingsbehov kring särskild klient- och arbetssäkerhet i hemförhållanden. Majoriteten av klienterna och deras närmaste är nöjda med hemsjukvården och hemsjukhusvården, dock saknar båda klientgrupperna skraddarsydd handledning för att kunna ge informerat samtycke och förbinda sig till egenvård/närståendevård. Hemsjukvårdens personal använder majoriteten av sin arbetsdag till arbetsuppgifter för patienten men inte konkret hos patienten, och p.g.a. nuvarande organisering av arbetsdagar och teamkonstellationer ifrågasätter patientcentreringen och -säkerheten. Hemsjukhusets personal däremot trivs med sitt arbete som innebär självständigt beslutsfattande och ett äkta mångprofessionellt samarbete, men upplever olika hot i arbetssäkerheten hemma hos patienterna. En avancerad klinisk sjukskötare eller sjukskötare med förskrivningsrätt i båda teamen kunde bidra till både organisering av det kliniska arbetet samt patientsäkerheten.

EPIC - Effects of Political Innovations on Citizens, Jenny Lindholm och Janne Berg

Huvudsyftet med projektet Effects of Political Innovations on Citizens (EPIC) är att vidareutveckla den befintliga applikationen Pocket Democracy, utöka dess användning till så många österbottniska kommuner som möjligt och utvärdera dess effekter på medborgarna. Dessutom är vårt forskningsintresse specifikt inriktat på hur man kan engagera unga människor i demokratiska innovationer.

I februari deltog vi i en projektvecka om demokrati i Gymnasiet i Petalax. Vi höll en introduktionsföreläsning om projektet och sedan fick ca 30 studenter bekanta sig med appen Pocket Democracy. Under projektveckan var studenterna indelade i mindre grupper och jobbade kring olika temaområden som rör unga och demokrati, och frågor kring apputvecklingen av Pocket Democracy. I slutet av veckan höll alla grupper en muntlig presentation där de pitchade sina bästa idéer gällande apputveckling för en jury bestående av forskarna inom projektet och två lärare vid gymnasiet. Materialet som producerades av studenterna under projektveckan kommer att analyseras i en vetenskaplig artikel, tillsammans med en enkät som skickades ut till hela skolan.

Under våren skickade vi ut en enkät gällande feedback på funktionerna i Pocket Democracy. Enkäten distribuerades bland personal och förtroendevalda i Malax kommun samt spreds via sociala medier. Svaren (N = 84) har använts för att förbättra appen inför nästa version som släpps i början av 2021. Den nya versionen kommer att fungera i 14 österbottniska kommuner. För att undersöka effekterna av appanvändning har vi planerat in fyra enkäter som kommer att skickas ut till användarna via appen under 2021.

Energiteknik/Förstärkning av ny forskning (forskare), femårig ny befattning, år 3/5, prof. Margareta Björklund-Sänkiäho

I den femåriga stiftelsesatsningen, 2018-23, på att bygga upp energiteknikens forskning, finansierar Högskolestiftelsen en projektforskare (70 %, 55 000 e/år) och ett flertal mindre projekt som befrämjar energiteknikens forskningsverksamhet. Hela satsningen uppgår till 1,3 milj euro, varav drygt 0,5 milj satsades som donationer till Åbo Akademi under medelinsamlingsperioden 2017-18. Dessa donationer har använts för att anställa en tenure track professor från 1.1.2020.

Projektforskaren som Högskolestiftelsen finansierar har under 2020 speciellt medverkat i energiteknikens projektverksamhet inom områdena energilagring och energisystemforskning (hållbarhetsaspekter och utnyttjande av realtidsdata i Living Lab miljöer). Inom dessa områden har projektforskaren stött skrivande av artikelmanuskript, handledt forskningsrelaterade diplomarbeten och bidragit till att rekrytera en heltidsdoktorand. Projektforskaren fungerar nu som biträdande handledare för doktoranden, vars forskning fokuserar på energilagring med regional koppling till Österbotten. Ytterligare har projektforskaren deltagit i initieringen av flera nya demomiljöer samt övervakat och handledt förverkligandet av en energilagringdemo inom ramen för ERUF-Energilagring! projektet tillsammans med Novia och VAMK. ETs del i projektet delfinansieras även av Högskolestiftelsen.

Den nuvarande projektforskarens arbete fortsätter och planen är att 2021 delas arbetstiden upp så att 75 % satsas på forskning (stiftelse- och projektfinansiering) och 25 % på utbildning (basfinansiering).

Mer information om Energiteknikens DI-utbildning, forskning och personal: <https://blogs.abo.fi/energiteknik/>

TIN-doktorandnätverk, prof. Margareta Björklund-Sänkiäho

TIN-doktorandnätverket är ett femårigt projekt med målsättningen att locka allt fler doktorander inom teknik, informationsteknologi och naturvetenskaper till regionen. Åbo Akademis fakultet för

naturvetenskaper och teknik (FNT) i Åbo har lång erfarenhet av att utbilda doktorer, och har sedan länge idkat forskning tillsammans med företagen i Österbotten. Många som doktorerat vid FNT har senare anställts av företagen i Österbotten och en del är intresserade av fortsatt forskningssamarbete. Ett delmål med nätverket är att det ska vara lättare att vara doktorand vid ÅA och samtidigt forska i Vasaregionen.

I projektet samarbetar Energitekniken med regionens industri och fakultetens professorer i Åbo samt med FoU vid Yrkeshögskolan Novia i Vasa. Projektet har startats upp under hösten 2020 och ett kick-off seminarium ordnades 4.12.2020. Ett gemensamt webinarium med energiteknikens studerande och alumner ordnades 15.1.2021 med temat "Klimatsmart energi i Österbotten 2030". TIN-nätverket strävar efter att öka medvetenheten gällande möjligheten att doktorera i Vasa, att hitta och befrämja nya koncept för doktorandfinansiering och handledning, att ordna regelbundna seminarier samt att ordna studiebesök, förmedla information om kurser och finansieringsmöjligheter.

På sikt eftersträvas samarbete och forskarutbyte speciellt med nordiska och internationella universitet. Verksamhetens målsättning är att fördubbla mängden doktorer inom TIN området som utfört sina forskarstudier i Österbotten. Det nya TIN-doktorandnätverket har egen blogg: <https://blogs2.abo.fi/tin/>

Högskolestiftelsen Research Fellow Programme in Education, dekanus Fritjof Sahlström

Med stöd av Högskolestiftelsen möjliggjordes i början av 2020 en etablering av ett forskarfellow-program i pedagogik där internationella forskare ges möjlighet till forskning och nätverksskapande vid Åbo Akademi i Vasa. Programmet planerades initialt för åren 2020 till 2024, med mål om förlängning till minst år 2026.

I januari 2020 tillsattes en ledningsgrupp för programmet, bestående av dekan Fritjof Sahlström (ordf.), dir. Kjell Blomqvist, prof. Petri Salo och fakultetskoordinator Anna Smirnof (sekr.) Styrgruppen fattade i början av 2020 beslut om att inleda rekryteringen. Kravprofilen utformades utgående från excellens inom följande områden: publikationsaktivitet, bred erfarenhet av erhållande av forskningsprojekt, nätverk, forskningsplan, och krav på minst en öppen föreläsning. Styrgruppen kom överens om fördelning av ansvar för rekrytering och anställning (ÅA) och stöd för bostad och resor (Högskolestiftelsen).

Anställningen var lediganslagen att sökas under tiden 3.3–3.4. 2020, med två sökande. Ledningsgruppen beslöt att kalla en sökande, en mycket välmeriterad internationell professor inom flerspråkighetspedagogik, på intervju, där man diskuterade uppdraget och hur/vad sökande kunde bidra med till fakulteten. Både ledningsgruppen och den sökande önskade gå vidare med anställningen, med planerad start i augusti 2020. På grund av corona-pandemin har det trots upprepade försök visat sig vara omöjligt att inleda anställningen, men fakulteten har regelbundet hållit kontakt med den utsedda. I nuläget är det gemensamma målet att gästforskarvistelsen inleds höstterminen 2021.

I TID - Rätt insatser i rätt tid för främjande av psykisk hälsa och förebyggande av rusmedelsproblematik bland barn och unga i Österbotten, Anna K. Forsman

Projektet I TID syftar till att stöda det regionala hälsofrämjande arbetet riktat till småbarnsfamiljer i Österbotten genom att tillsammans med representanter för verksamheter på fältet systematiskt planera nya verksamhetsmodeller med fokus på mångprofessionellt och sektoröverskridande samarbete.

Under perioden augusti-december 2020 har man inom projektet i enlighet med planen arbetat med en omfattande översiktsstudie där hälsofrämjande insatser riktade till småbarnsfamiljer som tidigare

utvärderats i en nordisk kontext systematiskt kartläggs. Syntetiseringen av studieresultaten färdigställs under resterande finansieringsperiod (januari-april 2021), i form av 1-2 vetenskapliga manuskript.

Under hösten planerades även en intervjustudie där representanter för olika verksamheter i österbottniska kommuner kommer att höras, med syfte att identifiera kontextbundna behov som stöder interventionsutformning i relation till den nuvarande verksamheten och samarbetsstrukturen. Covid-19 pandemin har medfört en del utmaningar i samband med planeringen men intervjuerna kommer att utföras i anpassat format under vårvintern 2021.

Projektverksamheten omfattade även påbörjandet av en studie där data från Institutet för Hälsa och Välfärd THLs enkätundersökning Hälsa i Skolan analyseras. Studien fokuserar på kvinnliga vårdnadshavare till elever i årskurs 4-5, och kopplingarna mellan vårdnadshavarnas psykosociala hälsa och strukturella och upplevelsemässiga faktorer i deras familjeliv - inklusive upplevelser kring jämställdhet inom föräldrarelationen. Ett vetenskapligt manuskript kring studien ska färdigställas under våren.

Dessa aktiviteter utgör i förlängningen underlag för kommunspecifika insatser som planeras och piloteras tillsammans med representanter för aktörer i två österbottniska pilotkommuner.

Re-assessment of Bullying and Ostracism among Ostrobothnian Teenagers, part 2 - REBOOT 2, Patrik Söderberg

During 2020, project Reboot have continued to progress on its journey to pioneer the use of experience sampling methodology (ESM) to adolescent social interactions.

Result 1: We completed an extended validation study of the ESM

Following our preparations in 2019, the project completed a six-day experience sampling period, as well as pre-ESM survey, among 7th graders in Korsholms högstadium using the mobile app RealLife Exp by LifeData©. Preliminary findings of the study have been presented and appreciated at multiple seminars, including at the national days for pupil and student welfare.

Result 2: We are building a body of knowledge and research network for ESM studies

In fall 2020, we initiated a systematic mapping and review of international ESM/EMA research on adolescent social interactions in the educational setting. We also started to explore the requirement of a design strategy for an ESM-tool by identifying strengths and weaknesses of existing solutions, and initiated cross-discipline collaborations for ESM studies within ÅAU.

Upcoming in 2021:

In spring 2021, the project is exited to complete another experience sampling study among adolescents in Ostrobothnia, potentially during community lockdown, and to expand our research network within the Nordic countries with an eye on comparative studies.

Sport and Education for Life, Jan-Erik Romar

Unga idrottare i åldrarna 12-15 år balanserar mellan att kombinera idrott med studier, en Dubbel Karriär. Ett dubbelt engagemang i idrott och studier är krävande på grund av en utmanade psykologisk utveckling, fysisk tillväxt och förändring av sociala relationer som uppstår under denna tid. Den finska olympiska kommittén har därför startat ett nationellt initiativ som syftar till att hitta sätt för unga studerande-idrottare att kombinera idrott med studier i den grundläggande utbildningen.

Projektet " *Sport and Education for Life*" syftar till att fylla kunskapsluckor om hur studier, hälsobeteende och idrott är sammanlänkade i utvecklingen av unga idrottare under årskurs sju till nio i grundskolan. Vi har haft uppföljande datainsamling under hösten 2017, våren 2018, våren 2019 och våren 2020 till både idrottseleverna och de övriga eleverna i 19 olika skolor. Vidare har vi intervjuat elever, lärare, tränare och rektorer vid två tillfällen.

Resultaten visar att idrottare i årkurs 7 inte skiljer sig från icke-idrottare i upplevd skoltrötthet och skolengagemang, vilket i sig är ett markant resultat eftersom intensivt deltagande i idrott i vissa studier påvisats predisponera elever för skoltrötthet. Det andra markanta resultatet av detta projekt var att lärarna och mammorna har en central roll i att främja unga idrottares skolengagemang och skydda mot skoltrötthet. På basen av denna kunskap rekommenderar vi att skolornas rektorer riktar resurser till att fortbilda lärarna i att stödja ungas välmående samt att papporna borde ta en aktivare roll i elevernas skolgång.

Språkduschtandem – Tandem från småbarnspedagogik till nybörjarundervisning, prof. Michaela Pörn

Projektet Språkduschtandem bygger på nära samarbete mellan forskare och lärare i skolor och inom småbarnspedagogiken. Projektet har utvecklat modeller för språköverskridande samarbete mellan språkgrupperna för barn i småbarnspedagogisk verksamhet (4–5 år) och för elever i nybörjarundervisningen (åk 1–3), såväl sådana som inte har förkunskaper i det andra inhemska språket som tvåspråkiga (svenska-finska) och flerspråkiga barn och elever. På de lägre årskurserna tillämpas tandempedagogik som ämnesövergripande undervisning i samarbete mellan flera olika ämnen, inte uttryckligen inom språkundervisning. Inom småbarnspedagogik och förskola har tandempedagogik integrerats i verksamheten genom temabaserade aktiviteter. Detta innebär att målet med tandem inte enbart är att lära sig ett språk utan att språket används som medel för att lära sig andra teman och ämnen.

Projektets slutprodukt består av en digital lärarhandledning i tandempedagogik för åldersgruppen 5-åringar till åk 3. I lärarhandledningen sammanställs lärarnas och pedagogernas erfarenheter, modeller för språköverskridande samarbete som utvecklats i samarbete med forskarna samt forskningsresultat i populariserad form. I lärarhandledningen ingår även introduktionsvideor för skolor och småbarnspedagogik med praktiska erfarenheter och utvecklingsidéer för språköverskridande samarbete. Lärarhandledningen publiceras på www.abo.fi/sprakresurs.

Projektets resultat består därtill av vetenskapliga och populariserade publikationer såsom fortbildningar, föredrag och artiklar i exempelvis facktidskrifter riktade till lärare och i vetenskapliga tidskrifter. Projektet är ett bidrag till den nationellt och internationellt enastående expertisen inom tandempedagogik som modell för samarbete mellan språkgrupperna som byggts upp vid Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi.

Studie med syftet att kartlägga om en folkomröstningsprocess tema bidrar till förändringar i det politiska klimatet inom de kommuner var folkomröstningar i frågan har arrangerats, Thomas Karv

Under hösten 2020 har undertecknad, i egenskap av projektansvarig, samlat ihop medborgaropinionsdata i Korsholms kommun. Sammanlagt har 3133 korsholmare svarat på enkäten, vilket betyder att vart femte korsholmare över 16 år har fyllt i denna enkät (svarsprocent 21.5%).

Syftet med forskningsprojektet har varit att undersöka vilka samhällseffekter som kan härledas från en kommunal folkomröstningsprocess, i och med att vi inte vet vilka typ av effekter en folkomröstningsprocess bidrar till på längre sikt. Kan vi t.ex. se en effekt på medborgarnas inställning till demokratin, folkomröstningar och kommunala beslutsfattare? Bland annat detta kommer den huvudsakliga forskningsrapporten från detta projekt, baserat på det insamlade datamaterialet, att belysa. Därtill kommer även två stycken mer empiriskt lagda artiklar att färdigställas under våren 2021, båda i huvudsak baserade på det insamlade materialet från Korsholm. Det material som har samlats in utgör även en bra grund för framtida forskningsprojekt kring attityder gentemot folkomröstningar i Svenskösterbotten.

De politiska vindarna blåser även mot allt större kommunala enheter, vilket betyder att det med största sannolikhet i framtiden kommer att bli aktuellt med ytterligare folkomröstningar i vår region. Jag hoppas och tror att vår forskningsrapport kommer att bli essentiell läsning för kommunala beslutsfattare i regionen, samt även för forskare intresserade av demokratiska innovationer på lokal nivå. Ett stort tack för att Ni genom ert bidrag möjliggjort denna forskning!

Vaasa RoboCare, Linda Nyholm

Det övergripande syftet med projektet Vaasa RoboCare var att utveckla kunskap om hur humanoida, sociala robotar kan bidra till framtidens hälsovård i Österbotten, och därigenom svara an på kommande samhällsutmaningar. Målet var ytterligare att förbereda befolkningen på allt mer digitaliserade hälsotjänster där robotar kommer att vara en realitet. Projektet som var tvärvetenskapligt leddes av enheten för vårdvetenskap (projektledare docent Linda Nyholm) i samarbete med Experience Lab vid FPV, Åbo Akademi. Understöddande part var Yrkeshögskolan Novia och som internationell samarbetspartner fungerade Universitetet i Sørøst-Norge.

Under projektets gång designades och testades olika lösningar för hur humanoida sociala robotar kan användas i vården. Bland annat evaluerades ett träningsprogram för äldre som leddes av en humanoid robot, en vårdssituation där roboten gav patienter sårvårdsinstruktioner och ett vårdmöte där roboten tog emot Covid-19 patienter. Projektet har studerat hur humanoida robotar kan stöda patienters hälsa och välbefinnande, vilka upplevelser av tillit och omsorg patienter och personal har i ett vårdmöte med en robot, samt vilka uppfattningar vårdledare har kring robotarnas eventuella roll i vårdkedjan.

Olika aktörer inom social- och hälsovården liksom österbottningar har stiftat bekantskap med socialrobotiken genom projektets fältstudier och andra aktiviteter. Två doktorander har stöttats genom projektet, vilket har resulterat i fyra vetenskapliga artikelmanuskript som bidrar till den internationella evidensbaserade kunskapsbasen kring humanoida sociala robotar i vården. Projektmedarbetarna har deltagit och presenterat resultat vid tre vetenskapliga konferenser, och dessutom bjudits in att delta i nationella och nordiska nätverk vilket ger goda förutsättningar inför det framtida arbetet.

Finländska barnfamiljers välbefinnande i den ekonomiska krisens skugga (FamWell), prof. Mikael Nygård

Syftet med detta projekt (projektperiod 1.5.2016-31.7.2020), som bedrivits vid socialpolitiska enheten vid ÅA i Vasa, har varit att analysera hur finländska barnfamiljers välbefinnande och fertilitet förändrats och vilka orsakerna till detta är. Forskningsprojektet har fäst speciell uppmärksamhet på finlandssvenska familjer och olika sårbara familjer såsom invandrarfamiljer, men har även lyft blicken nationellt och internationellt.

Projektet har visat att välbefinnandet bland barnfamiljer varierar, både mellan socioekonomiska grupper och mellan regioner. Överlag mår barnfamiljer i Finland bra, men det finns även familjer som hotas av fattigdom och olika typer av utanförskap. Dessa risker är kopplade främst till föräldrarnas arbetsmarknadsstatus, och olika förändringar i sociala understöd, men även till frågor om hälsa och oväntade förändringar i familjernas situation. Det som kunde stöda barnfamiljernas välbefinnande och även nativiteten vore därför att se till att det finns förutsägbarhet, både i termer av ekonomisk tillväxt men även i fråga om socialpolitiska understöd, samt att man i större utsträckning än tidigare underlättar en framgångsrik kombination av familje- och arbetsliv.

FamWell-projektet har med finansiell hjälp från både Högskolestiftelsen och Svensk-Österbottiska Samfundet bidragit med viktig kunskap om dessa frågor. Denna kunskap har spridits via publikationer (sju referentgranskade journalartiklar och tre övriga publikationer), en doktorsavhandling (Marja Lindberg, disputation 29.1.2021), tre magisteravhandlingar, fem konferenspapper,

massmediamedverkan (intervjuer, Spotlightprogram i TV), deltagande i sociala medier samt ett avslutande seminarium i december 2019.

Välmående barn, unga och familjer i Österbotten – en aktionsstrategi (FamAct), prof. Mikael Nygård

Syftet med detta ettåriga planeringsprojekt (projektid 1.8.2020-31.7.2021) är att dels förbereda ett större framtida projekt som avser att öka kunskapen om välmående bland barn och unga i ekonomiskt sårbara familjer i Österbotten, dels att utveckla arbetsmetoder och utbildning som kan utnyttjas inom barn- och ungdomsarbete. Fokus för detta framtida projekt ligger på barn och ungdomar i ekonomiskt sårbara grupper i Österbotten, såsom låginkomstfamiljer och invandrarhushåll. Därtill kommer även skillnader i välbefinnande mellan majoritetsbefolkningen och minoritetsbefolkningen (närmast svensktalande och invandrare) att studeras.

Tanken är även att i samarbete med aktörer på fältet utveckla arbetsmetoder och utbildningspaket för att stärka barns och ungdomars strategier och på så sätt befrämja välmående och delaktighet. Dessa arbetsmetoder och utbildningspaket kommer att stärka barns och ungas sociala identiteter och mobilisera strategier för att hantera olika svårigheter som möter i vardagen, familjen och skolan. På så sätt kommer de att kunna användas både inom det kommunala rådgivnings-, barnskydds- och familjearbetet och inom det barn- och ungdomsarbete som bedrivs inom den tredje sektorn samt föreningsvärlden.

Med hjälp av forskningsunderstöd från Högskolestiftelsen kartläggs tidigare forskning inom området och inventeras den kunskap som finns om detta på fältet genom intervjuer med professionella och representanter för olika organisationer. På basis av dessa kunskaper och erfarenheter kommer forskargruppen att utarbeta en större ansökan om forskningsfinansiering samt att utarbeta en kurs som ska ge expertkunskaper och arbetsredskap för arbete bland barn och ungdomar som hotas av marginalisering.

Äldres sociala inkludering ur ett minoritetsperspektiv - en nationell och internationell jämförelse (AgeMin), Fredrica Nyqvist

Under projekttiden 1.4.2020-31.1.2021 har fokus inom projektet varit på att samla in och analysera nytt intervjumaterial bland österbottningar, analysera kvantitativa data såsom GERDA, Språkbarometern och Barometern, sprida kunskap om projektet via olika seminarier samt delta i fortsatta forskningsansökningar.

En central aktivitet under hösten 2020 var arrangerandet av seminariet *Social and health care services for linguistic minorities in bilingual settings: Experiences from Finland, Catalonia, Wales and Quebec*. Seminariet ordnades 5.11.2020 som ett webinarium där följande talare var inbjudna: Johan Häggman, Marina Lindell, Óscar-Adrià Ibáñez Ferreté, Hannah Ní Dhoimhín, Cynog Prys samt Joanne Pocock. Artikeln *Vem kan man lita på? Förändringar i politiskt, institutionellt och socialt förtroende bland äldre i Österbotten* blev publicerad i den vetenskapliga tidskriften *Politiikka* i december 2020. Resultaten visade att det politiska och institutionella förtroendet har sjunkit hos både svensk- och finskspråkiga äldre mellan åren 2005 och 2016 och att särskilt det politiska förtroendet har sjunkit hos svenskspråkiga äldre. I artikeln diskuterar vi olika möjliga förklaringar till sjunkande nivåer av förtroende.

Följande manuskript har under det gångna året blivit inskickade till vetenskapliga tidskrifter för granskning: *Social exclusion among linguistic minority older adults: a rapid review of the literature in Canada, Finland and Wales* och *Changes in active ageing in a Nordic regional context: Results based on the GERDA study in 2005 and 2016*. Projektet fortgår till och med juli 2021 och under våren kommer bland annat resultaten från intervjuerna att analyseras och sammanställas till en vetenskaplig artikel.